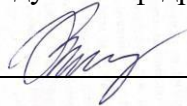

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української фольклористики імені акад. Філарета Колесси

Затверджено

на засіданні кафедри
української фольклористики імені
акад. Філарета Колесси
філологічного факультету
ЛНУ імені Івана Франка
(протокол № 5 від 10 січня 2024р.)
Завідувач кафедри

 проф. Івашків В.М.

Силабус вибіркової дисципліни

**“Від «Чорної ради» Куліша до «Чорного Ворона» Шкляра:
розвиток українського історичного роману”**

з циклу загальної підготовки, яку викладають в межах ОПП третього курсу
(першого) бакалаврського рівня вищої освіти

Назва курсу	“Від «Чорної ради» Куліша до «Чорного Ворона» Шкляра: розвиток українського історичного роману”
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет Кафедра української фольклористики імені акад. Філарета Колесси
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Усі
Викладачі курсу	Пилипчук Святослав Михайлович, доктор філологічних наук, професор кафедри української фольклористики імені акад. Філарета Колесси
Контактна інформація викладачів	pylypchuk.sviat@gmail.com 032 239 43 98
Консультації по курсу відбуваються	Онлайн-консультації (pylypchuk.sviat@gmail.com)
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/vid-chornoj-rady-kulisha-do-chornoho-vorona-shkliara-rozvytok-ukrainskoho-istorychnoho-romanu
Інформація про курс	Курс “Від «Чорної ради» Куліша до «Чорного Ворона» Шкляра: розвиток українського історичного роману” належить до дисциплін вільного вибору студентів другого року навчання. У курсі передбачено докладне висвітлення тенденцій розвитку української історичної романістики. За точку відліку взято перший історичний роман нової української літератури «Чорна рада» Пантелеймона Куліша. Крізь призму знакових творів відповідного жанрового різновиду розглянуто основні етапи художньої рецепції історичних тем у національній белетристиці. Відзначено суттєвий вплив цього пласту словесності на збереження «історичної пам’яті» народу. Окремо наголошено на важливості ідейно-змістового аспекту історичної романістики, її здатності через уроки минулого впливати на формування націєцентричних світоглядних орієнтирів сучасного українця. Значну увагу також спрямовано на глибоке прочитання, текстологічний аналіз історичних романів українських письменників.
Коротка анотація курсу	Курс “Від «Чорної ради» Куліша до «Чорного Ворона» Шкляра: розвиток українського історичного роману” проблематизує питання історичної романістики у контексті розвитку українського красного письменства. Серед жанрових різновидів роману чільне місце займає роман історичний. Цей тип творів вирізняється «оживленням» певного історичного періоду. Автори через посередництво художнього слова передають атмосферу минулого, вдаються до зображення як реальних, так і вигаданих постатей, відтворюють культуру та побут доби. В українській літературі сформувалася оригінальна школа історичної романістики. Її засновником можна вважати Пантелеймона Куліша, який своєю «Чорною радою» спробував уперше зазирнути у світ минулого крізь призму складної матерії художнього слова. Взявши за основу документальні свідчення про людей і події 1663 року, письменник зумів рельєфно представити цілу галерею образів українців другої половини XVII століття,

	<p>максимально колоритно відтворити дух епохи. Кулішів почин гідно продовжили наступники: А. Чайковський, Ю. Опільський, З. Тулуб, С. Черкасенко, Ю. Яновський, Ю. Косач, Ю. Горліс-Горський, У. Самчук, І. Багрянний, П. Загребельний, С. Скляренко, Вал. Шевчук, Ю. Мушкетик, Р. Іваничук, Л. Костенко, В. Шкляр та ін. У історичних романах згаданих письменників представлено різні періоди бурхливої української історії: від давніх часів Київської держави до новітніх національно-визвольних змагань ХХ ст. У межах курсу передбачено розгляд знакових історичних романів українських письменників. Окрім насвітлення історичної правди пропонованих творів, їх впливу на формування або ж підсилення «історичної пам'яті» народу, враховано і час, і обставини написання кожного тексту. Увага до останнього критерію вкрай важлива, зважаючи на те, що тривалий період наша література (історична белетристика передусім) перебувала під дамоклевим мечем ідеологічного тиску окупантів. Загалом, історія України у національній романістиці представлена досить повно. Як правило, у поле письменницької уваги потрапляли знакові, переломні моменти історичного буття нації, коли вирішувалася майбутня доля народу.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета курсу – ознайомлення з дисципліною “Від «Чорної ради» Куліша до «Чорного Ворона» Шкляра: розвиток українського історичного роману” як систематизованим знанням про особливості поступу українського історичного романопису.</p> <p>Завданням цих рекомендацій є допомога студентам у: визначенні «історичного роману» як окремого жанрового різновиду роману; осмисленні та критичній оцінці української історичної романістики; постановці актуальних дослідницьких питань під час роботи із текстами історичних романів; встановленні «історичної правди» певного художнього твору; визначенні внеску письменника у розвиток історичного роману.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна</i></p> <p>Бернадська Н. І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія / Ніна Бернадська. – К. : Академвидав, 2004. – 368 с.</p> <p>Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів. К., 2009.</p> <p>Галич Олександр, Назарець Віталій, Васильєв Євген. Теорія літератури. Київ: Либідь, 2001.</p> <p>Гуляк А. Б. Становлення українського історичного роману. – К. : ТОВ Міжнародна фінансова агенція, 1997. – 293 с.</p> <p>Денисюк І. Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. – Львів, 1999. – 278 с.</p> <p>Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. – Дрогобич, 2008.</p> <p>Ільницький М. Людина в історії (Сучасний історичний роман). – К. : Дніпро, 1989. – 356 с</p>

Ільницький М., Будний В. Порівняльне літературознавство. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 280 с.

Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літератури. – Львів: ПАІС, 2005. – 368 с.

Літературознавчий словник-довідник / ред кол. Роман Гром'як та ін. – Київ: Академія, 1997.

Мельничук Б. Випробування істиною : проблема історичної та художньої правди в українській історико-біографічній літературі (від початків до сьогодення). – К. : Академія, 1996. – 272 с.

Ромащенко Л. І. Жанрово-стильовий розвиток сучасної української історичної прози : Основні напрями художнього руху : монографія. – Черкаси : Вид-во Черкаського державного університету імені Богдана Хмельницького, 2003. – 388 с.

Ткаченко, Анатолій. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – Київ: Правда Ярославічів, 2003.

Hernadi Paul. Beyond Genre: New Directions in Literary Classification. Ithaca and London, 1972.

Допоміжна

Андрусів С. Український історичний роман: Онтологія та типологія жанру / С. Андрусів // Artline. – 1997. – № 4. – С. 36 - 37.

Баканов А. Історичний роман: Деякі ідейно-художні проблеми // Література Англії: ХХ століття. – Київ : Вища школа, 1993. – С. 72-92.

Баран Є. Українська історична проза другої половини ХІХ – початку ХХ століття і Орест Левицький / Євген Баран. – Львів : Логос, 1998. – 144 с.

Білий О. Літературний герой у контексті історії. – К. : Наукова думка, 1980. – 119 с.

В'язовський Г.А. Творче мислення письменника. – К. Дніпро, 1982. – 280 с.

Віннічук А. «Геройство мусить мати нагороду»: Концепція історичного минулого України в романістиці другої половини ХХ століття. Монографія. – Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2010. – 214 с.

Віннічук А. Концепція героїчного минулого України та способи її художнього втілення в романній прозі другої половини ХХ століття (М. Сиротюк, В. Кулаковський, М. Глухенький). – автореферат дисертації на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук зі спец. – 10.01.01. – українська література. – Київ, 2009. – 20 с.

Гречанюк Ю., Нямцу А. Проблеми історизму і традиції в літературі ХІХ – ХХ століть. – Чернівці : Рута, 1997. – 124 с.

Денисюк І. Мислячий історичний роман // Іваничук Р. Яничари. – Львів: Каменяр, 1992. – С. 5-14.

Андрусів С. Мости між часами (про типологію історичної прози) / Стефанія Андрусів // Українська мова і література в школі. – 1987. – № 8. – С. 16.

Дончик В. Істина – особистість: Проза Павла Загребельного. –

	<p>Київ: Рад. письменник, 1984. – 248 с.</p> <p>Дяченко С. І. "Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів" Спиридона Черкасенка (типологія жанру, специфіка образної системи і способи її художньої реалізації) : автореф. дис канд. філол. наук: 10.01.01 / Світлана Іванівна Дяченко ; наук. кер. А. Б. Гуляк ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова . – Київ, 2001. – 17 с.</p> <p>Шевчук З. Засоби моделювання історії в постмодерній українській прозі: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.06 / Шевчук Зоя Володимирівна ; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2006. – 19 с.</p> <p>Зборовська Н. Влада і свобода в романах Павла Загребельного // Слово і Час. – 2011. – № 10. – С. 3-23.</p> <p>Ільницький М. Історія мисляча. На перехрестях віку. Кн. 1. Київ, 2008.– с. 170–184.</p> <p>Мельникова Ю. Генеза історичного роману в українському літературознавстві як однієї із модифікацій жанру. Актуальні проблеми слов'янської філології. – 2010. Випуск 13.– Частина 2.– С. 55-66.</p> <p>Панченко В. Золота нить історії: ми з Київської Русі / В. Панченко // Сила м'якого знака, або Повернення Руської правди. – К., 2011. – С. 281–289.</p> <p>Пешорда Д. Жанрові модифікації сучасного історичного роману : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Д. Пешорда. – Львів, 2001. – 19 с.</p> <p>Сікорська В. Художній часопростір в історичних романах Павла Загребельного: автореф. дис. канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» // В. Сікорська. – Кіровоград, 2007. – 20 с.</p> <p>Слабошпицький М. За гамбурзьким рахунком: Читацькі маргіналії та варіації на тему Павла Загребельного/ М. Слабошпицький. – Київ : Ярославів Вал, 2004. – 222 с.</p> <p>Фащенко В. Павло Загребельний. Нарис творчості / В. Фащенко. – Київ: Дніпро, 1984. – 207 с.</p> <p>Федорів Р. Історична романістика та національна свідомість // Дзвін. – 1996. – № 10- 12. – С. 109-113.</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	90 годин (16 лекційних + 16 практичних + 58 самостійної роботи); 3 кредити ЄКТС
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • жанрові особливості історичного роману • основні підстави і принципи теоретико-літературного аналізу історичних романів • ключові підходи до прочитання історичного роману • тенденції розвитку української історичної романістики. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здійснювати типологічний розподіл історичних романів • прочитувати дві правди (історичну і художню) в українській історичній романістиці • провадити текстологічний аналіз історичних романів • порівнювати художній світ історичного роману з

	<p>історичною правдою</p> <ul style="list-style-type: none"> • давати комплексну характеристику української історичної романістики. <p>Вивчення пропонованої дисципліни передбачає формування таких загальних компетентностей: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>фахових компетентностей: ФК 11. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки; ФК 12. Здатність вільно користуватися філологічною термінологією; ФК 17. Здатність аналізувати й інтерпретувати літературні процеси, зіставляти інформацію, порівнювати явища.</p> <p>програмних результатів навчання: ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні; ПРН 3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; ПРН 9. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення завдань професійної діяльності; ПРН 10. Окреслювати основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань; ПРН 11. Знати історію української літератури, сучасні процеси і тенденції; ПРН 17. Здійснювати літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів; ПРН 18. Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації;</p>
Ключові слова	Роман, історичний роман, історична правда, художня вигадка, дух часу, література і документ, портрет на тлі доби.
Формат курсу	Очний
Теми	*СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік усний
Пререквізити	Дисципліни гуманітарного профілю.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><u>Методи навчання</u>: пояснювально-ілюстративний метод, метод компаративного аналізу, метод проблемного викладання, евристичний метод, групова дискусія, публічна презентація, дослідницький метод. <u>Методи викладу навчального матеріалу</u> – лекція, практичне заняття; консультація. <u>Наочні методи навчання</u> – лекція, практичне заняття; консультація. <u>Наочні методи навчання</u> – ілюстрування (тексти листів), демонстрування з використанням технічних засобів (слайди).</p>

	<u>Техніки</u> : навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.
Необхідне обладнання	Комп'ютер з проектором
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою: 1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів. 2. Робота студента протягом семестру оцінюється за такими показниками: а) активність на практичних заняттях – 70 балів (по 8 балів за кожне практичне заняття); б) написання і презентація письмової роботи – 10 балів) в) відповідь на заліку – 30 балів ; г) академічна доброчесність.
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Типологія роману. 2. Історичний роман як жанровий різновид роману . 3. «Дві правди» історичного роману. 4. «Історична правда» у романі. 5. Становлення українського історичного роману. 6. Розвиток історичного роману в українській літературі. 7. «Чорна рада» Пантелеймона Куліша – перший історичний роман української літератури. 8. Відображення доби Руїни у «Чорній раді» Куліша. 9. Історичні постаті у Кулішевій «Чорній раді». 10. Листи у контексті творчості Тараса Шевченка 11. Історична проза Івана Франка. 12. Ідейно-тематичні основи Франкового «Захара Беркута». 13. Історична белетристика Андрія Чайковського. 14. Ідеалізація козаччини у історичній романістиці Андрія Чайковського. 15. Пригодницький елемент у історичних творах Андрія Чайковського. 16. Внесок Спиридона Черкасенка у розвиток українського історичного роману. 17. Бестселер Спиридона Черкасенка «Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів». 18. Екранізація історичного роману Черкасенка. Фільм «Дорога на Січ». 19. Історичні романи Юрія Яновського. 20. Заборонений роман Юрія Яновського «Чотири шаблі». 21. «Вершники» Юрія Яновського: людина у вирі історії. 22. Історичні романи Івана Багряного. 23. Викриття системи більшовицького терору у романах Івана Багряного: свідчення очевидця. 24. Роман Іваничук – майстер історичного роману. 25. Часова амплітуда історичних романів Романа Іваничука. 26. Людина і епоха в історичній белетристиці Романа Іваничука. 27. Переплетення минулого і сучасного у творах Романа

	<p>Іваничука.</p> <p>28. Історичні романи у віршах Ліни Костенко.</p> <p>29. Образ Богдана Хмельницького у романах Ліни Костенко.</p> <p>30. Сучасний український історичний роман: внесок Василя Шкляра.</p> <p>31. Юрій Горліс-Горський – Василь Шкляр: паралелі художнього досвіду.</p> <p>32. Тема Холодноярської республіки у історичній романістиці Василя Шкляра.</p> <p>33. «Чорний ворон» («Залишенець») Василя Шкляра: тема національно-визвольних змагань початку ХХ ст. в українській літературі.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1-й тиждень, 2 год.	<p>1. Історичний роман як жанровий різновид роману.</p> <p>Теорія історичного роману.</p> <p>Історичний роман у контексті інших різновидів жанру роману</p>	Лекційне заняття	<p>Бернадська Н. І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія / Ніна Бернадська. – К. : Академвидав, 2004. – 368 с.</p> <p>Гуляк А. Б. Становлення українського історичного роману. – К. : ТОВ Міжнародна фінансова агенція, 1997. – 293 с.</p> <p>Ільницький М. Людина в історії (Сучасний історичний роман). – К. : Дніпро, 1989.</p> <p>Мельничук Б. Випробування істиною : проблема історичної та художньої правди в українській історико-біографічній літературі (від початків до сьогодення). – К. : Академія, 1996. – 272 с.</p> <p>Ромашенко Л. І. Жанрово-стильовий розвиток сучасної української історичної прози : Основні напрями художнього руху : монографія. – Черкаси, 2003. – 388 с.</p> <p>Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літератури. – Львів: ПАІС, 2005. – 368 с.</p>	<p>Визначення особливостей історичного роману.</p> <p>2 год.</p>	Вересень 2024
2-й тиждень, 2 год.	<p>Практичне заняття №1. Історичний роман як жанровий різновид роману.</p> <p>Жанрові особливості історичного роману.</p> <p>Класифікація історичних романів.</p>	Практичне заняття	<p>Бернадська Н. І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія / Ніна Бернадська. – К. : Академвидав, 2004. – 368 с.</p> <p>Гуляк А. Б. Становлення українського історичного роману. – К. : ТОВ Міжнародна</p>	<p>Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць, окреслення основних</p>	Вересень 2024

	Роман як джерело історичної правди. «Дві правди» історичного роману.		<p>фінансова агенція, 1997. – 293 с. Ільницький М. Людина в історії (Сучасний історичний роман). – К. : Дніпро, 1989.</p> <p>Мельничук Б. Випробування істиною : проблема історичної та художньої правди в українській історико-біографічній літературі (від початків до сьогодення). – К. : Академія, 1996. – 272 с.</p> <p>Ромащенко Л. І. Жанрово-стильовий розвиток сучасної української історичної прози : Основні напрями художнього руху : монографія. – Черкаси, 2003. – 388 с.</p> <p>Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літератури. – Львів: ПАІС, 2005. – 368 с.</p>	питань теорії історичного роману. 2 год.	
3-й тиждень, 2 год.	Тема 2. «Чорна рада» Пантелеймона Куліша – перший історичний роман нової української літератури.	Лекційне заняття	<p>Куліш П. Чорна рада: хроніка 1663 року. – СПб: вь типографії Александра Якобсона, 1857. – 428 стор.</p> <p>Першина З., Похила Л. До Історії Видання Роману П. Куліша «Чорна Рада» в Одесі // Одеса: Записки історичного факультету ОНУ, № 4 (1997). – С. 67-72.</p> <p>Зеров М. Лекція XXXVI. Куліш: «Чорна Рада» // Микола Зеров. Твори в двох томах. Том II. – Київ: Дніпро, 1990. – С. 196-203.</p> <p>Гречанюк Ю. Пригодницько-любовна інтрига в романі П. Куліша «Чорна рада»: історична ймовірність чи авторська вигадка // Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців: Літературознавство. – Чернівці, 2003. – Кн. 2. – С. 56-58.</p> <p>Гуляк А. Контрверсія роману П. Куліша «Чорна рада» // Наука і сучасність. Зб. наук, праць. – К.: НПУ, 1998. – Вип. 1. – С. 171-181.</p> <p>Гуляк А. Пантелеймон Куліш – фундатор українського історичного роману // Мовознавство. Літературознавство. Методика. Зб. наук, праць Уманського педуніверситету ім. П. Тичини. – Умань, 1999. – С. 125-131.</p> <p>Івашків В. Пантелеймон Куліш і його «Чорна рада» // Куліш П. Чорна рада. Хроніка 1663 року. – К., 1991. – С. 149-157.</p> <p>Нахлік Є. Пантелеймон Куліш</p>	Особливості історичного роману Пантелеймона Куліша «Чорна рада» 2 год.	Вересень 2024

			// Куліш П. Твори: В 2 т. – К., 1994. – Т. 1. – С. 5-36. Нахлік Є. Пантелеймон Куліш: особистість, письменник, мислитель: У 2-х т. – К., 2007. Федорук О. Роман Куліша «Чорна рада»: Історія тексту. – К., 2019. – VI, 590 с.		
4-й тиждень, 2 год.	Практичне заняття № 2. Тема: Чорна рада Пантелеймона Куліша – перший історичний роман нової української літератури. Історія написання роману. Історична основа твору. Чому «Хроніка 1663 року»? Представлення доби Руїни у «Чорній раді»	Практичне заняття	Куліш П. Чорна рада: хроніка 1663 року. – СПб: вь типографії Александра Якобсона, 1857. – 428 стор. Першина З., Похла Л. До Історії Видання Роману П. Куліша «Чорна Рада» в Одесі // Одеса: Записки історичного факультету ОНУ, № 4 (1997). – С. 67-72. Зеров М. Лекція XXXVI. Куліш: «Чорна Рада» // Микола Зеров. Твори в двох томах. Том II. – Київ: Дніпро, 1990. – С. 196-203. Гречанюк Ю. Пригодницько-любовна інтрига в романі П. Куліша «Чорна рада»: історична ймовірність чи авторська вигадка // Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців: Літературознавство. – Чернівці, 2003. – Кн. 2. – С. 56-58. Гуляк А. Контрверсія роману П. Куліша «Чорна рада» // Наука і сучасність. 36. наук, праць. – К.: НПУ, 1998. – Вип. 1. – С. 171–181. Гуляк А. Пантелеймон Куліш – фундатор українського історичного роману // Мовознавство. Літературознавство. Методика. 36. наук, праць Уманського педуніверситету ім. П. Тичини. – Умань, 1999. – С. 125-131. Івашків В. Пантелеймон Куліш і його «Чорна рада» // Куліш П. Чорна рада. Хроніка 1663 року. – К., 1991. – С. 149-157. Нахлік Є. Пантелеймон Куліш // Куліш П. Твори: В 2 т. – К., 1994. – Т. 1. – С. 5-36. Нахлік Є. Пантелеймон Куліш: особистість, письменник, мислитель: У 2-х т. – К., 2007. Федорук О. Роман Куліша «Чорна рада»: Історія тексту. – К., 2019. – VI, 590 с.	Підготовка до практичного заняття, опрацювання критичних праць про роман «Чорна рада» Пантелеймона Куліша 2 год.	Вересень 2024
5-й тиждень, 2 год.	Тема 3. Історична белетристика Спиридона Черкасенка	Лекційне заняття	Черкасенко С. Твори: У 2 т. – К. : Дніпро, 1991. – Т.1. – 891 с.; Т.2. – 671 с. Черкасенко С. Пригоди молодого лицаря. роман з	Аналіз історичного роману Спиридона Черкасенка	Жовтень 2024

			<p>козацьких часів: У 2 т. – Львів : Батьківщина, 1937. – Т. 1. – 176 с.; Т. 2. – 182 с.</p> <p>Черкасенко С. Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів. – К. : Знання, 2015. – 364 с. – (Скарби: молодіжна серія)</p> <p>Ржепецький Л.А. Спиридон Черкасенко: Постать у вирі історії / Ржепецький Л.А. – Миколаїв : МФ НаУКМА, 2000. – 59 с</p> <p>Андрусів С. Український історичний роман: Онтологія та типологія жанру / С. Андрусів // Artline. – 1997. – № 4. – С. 36 - 37.</p> <p>Білий О. Літературний герой у контексті історії. – К. : Наукова думка, 1980. – 119 с.</p> <p>Гречанюк Ю., Нямцу А. Проблеми історизму і традиції в літературі XIX – XX століть. – Чернівці : Рута, 1997. – 124 с.</p> <p>Дяченко С. І. "Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів" Спиридона Черкасенка (типологія жанру, специфіка образної системи і способи її художньої реалізації) : автореф. дис. канд. філол. наук: 10.01 01. – Київ, 2001. – 17 с.</p>	«Пригоди молодого лицаря». 2 год.	
6-й тиждень, 2 год.	<p>Практичне заняття № 3. Тема: Історична белетристика Спиридона Черкасенка</p> <p>Роман Спиридона Черкасенка «Пригоди молодого лицаря»: історична основа. Спиридон Черкасенко – творець історично-пригодницького роману. Екранізація роману.</p>	Практичне заняття	<p>Черкасенко С. Твори: У 2 т. – К. : Дніпро, 1991. – Т.1. – 891 с.; Т.2. – 671 с.</p> <p>Черкасенко С. Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів: У 2 т. – Львів : Батьківщина, 1937. – Т. 1. – 176 с.; Т. 2. – 182 с.</p> <p>Черкасенко С. Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів. – К. : Знання, 2015. – 364 с. – (Скарби: молодіжна серія)</p> <p>Ржепецький Л.А. Спиридон Черкасенко: Постать у вирі історії / Ржепецький Л.А. – Миколаїв : МФ НаУКМА, 2000. – 59 с</p> <p>Андрусів С. Український історичний роман: Онтологія та типологія жанру / С. Андрусів // Artline. – 1997. – № 4. – С. 36 - 37.</p> <p>Білий О. Літературний герой у контексті історії. – К. : Наукова думка, 1980. – 119 с.</p> <p>Гречанюк Ю., Нямцу А. Проблеми історизму і традиції в літературі XIX – XX століть.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання роману Спиридона Черкасенка «Пригоди молодого лицаря». 2 год.	Жовтень 2024

			– Чернівці : Рута, 1997. – 124 с. Дяченко С. І. "Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів" Спиридона Черкасенка (типологія жанру, специфіка образної системи і способи її художньої реалізації) : автореф. дис. канд. філол. наук: 10.01 01. – Київ, 2001. – 17 с.		
7-й тиждень, 2 год.	Тема 4. Історичні романи Юрія Яновського	Лекційне заняття	Яновський Ю. Вершники. – Харків, 1935. – 164 с. Яновський Ю. Вершники. – Харків, 1936. – 132 с. Яновський Ю. Вершники : романи, оповідання. – Харків : Фоліо, 2006. – 320 с. Голобородько Я. Естетика й естетизм Юрія Яновського: (романи "Майстер корабля", "Чотири шаблі", "Вершники") // Українська мова і література в школі. – 2007. – № 5. – С. 50-60. Журба С. Втрачене покоління у романі "Чотири шаблі" Ю. Яновського // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Літературознавство. – 2003. – Вип. 1 (13). – С. 68-72. Ільєнко І. У жорнах репресій: оповіді про українських письменників : (За архівами ДПУ-НКВС). – К. : Веселка, 1995. – 447 с. Килимник О. Юрій Яновський: життя і творча діяльність. – К. : Держлітвидав України, 1957. – 263 с. Ковальчук Г. Через терни до визнання : роман Юрія Яновського "Чотири шаблі" // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002. – №6. – С. 49-54. Костюк Г. Юрій Яновський // Зустрічі і прощання : спогади : у 2 кн. – Київ : Смолоскип, 2008. – Кн. 1. – С. 364–369. Мовчан, Р. Візуальні форми та їх роль у модерністському романі ("Чотири Шаблі" Юрія Яновського) // Слово і час. – 2018. – № 11. – С. 88–96. Мовчан, Р. Неоромантична проза Юрія Яновського("Майстер корабля", "Чотири шаблі") // Дивослово. – 2001. – №7. – С. 59–65. Панченко В. Юрій Яновський: життя і творчість. – Київ : Дніпро, 1988. – 294 с.	Історичні романи Юрія Яновського 2 год	Жовтень 2024

<p>8-й тиждень, 2 год.</p>	<p>Практичне заняття № 4. Тема: Історичні романи Юрія Яновського Історичний роман у новелах «Вершники». Новаторство Яновського-романіста. Історична правда у романі Юрія Яновського «Чотири шаблі». Причини заборони роману.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Яновський Ю. Вершники. – Харків, 1935. – 164 с. Яновський Ю. Вершники. – Харків, 1936. – 132 с. Яновський Ю. Вершники : романи, оповідання. – Харків : Фоліо, 2006. – 320 с. Голобородько Я. Естетика й естетизм Юрія Яновського: (романи "Майстер корабля", "Чотири шаблі", "Вершники") // Українська мова і література в школі. – 2007. – № 5. – С. 50-60. Журба С. Втрачене покоління у романі "Чотири шаблі" Ю. Яновського // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Літературознавство. – 2003. – Вип. 1 (13). – С. 68-72. Ільєнко І. У жорнах репресій: оповіді про українських письменників : (За архівами ДПУ-НКВС). – К. : Веселка, 1995. – 447 с. Килимник О. Юрій Яновський: життя і творча діяльність. – К. : Держлітвидав України, 1957. – 263 с. Ковальчук Г. Через терни до визнання : роман Юрія Яновського "Чотири шаблі" // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002. – №6. – С. 49-54. Костюк Г. Юрій Яновський // Зустрічі і прощання : спогади : у 2 кн. – Київ : Смолоскип, 2008. – Кн. 1. – С. 364–369. Мовчан, Р. Візуальні форми та їх роль у модерністському романі ("Чотири Шаблі" Юрія Яновського) // Слово і час. – 2018. – № 11. – С. 88–96. Мовчан, Р. Неоромантична проза Юрія Яновського("Майстер корабля", "Чотири шаблі") // Дивослово. – 2001. – №7. – С. 59–65. Панченко В. Юрій Яновський: життя і творчість. – Київ : Дніпро, 1988. – 294 с.</p>	<p>Підготовка до практичного заняття, опрацювання історичних романів Юрія Яновського («Чотири шаблі», «Вершники») 2 год.</p>	<p>Жовтень 2024</p>
<p>9-й тиждень, 2 год.</p>	<p>Тема 5. Іван Багряний – майстер історичної прози.</p>	<p>Лекційне заняття</p>	<p>Багряний Іван. Автобіографія: 3 листів Івана Багряного до Дмитра Нитченка // Слово і час. – 1994. – № 2. – С. 9-12. Багряний Іван. Публіцистика: Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе. – К., 1996. Правдюк О. Про творчість Багряного // Критика. – 1931. – № 10. – С. 73-83. Іван Багряний – титан українського духу: (до 110-</p>	<p>Аналіз історичних романів Івана Багряного. 2 год.</p>	<p>Листопад 2024</p>

			<p>річчя від дня народження І. Багряного) / Галицька ЦБ; [уклад. О.В. Мединська; комп. набір З. Кіндрат; відп. за вип. І.В. Сорочинська-Городецька]. – Галич, 2016.</p> <p>Француженко-Вірний Микола. Іван Багряний // Заокеанські письменники України. – Київ : Смолоскип, 2015. – 312 с.</p> <p>Макарадзе Х. З. Ідеологічний дискурс романів Івана Багряного «Сад Гетсиманський» та «Тигролови» (літературні твори та кіноверсії, еміграція – Україна). – Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія (українська література). – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харків, 2023.</p> <p>Гаврильченко О., Коваленко А. Штрихи до літературного портрета Івана Багряного // Багряний Іван. Сад Гетсиманський. – К., 1992. – С. 5–18;</p> <p>Гришко В. Живий Багряний // Українські вісті. – Новий Ульм. 1963.</p> <p>Жулинський М. Іван Багряний // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. – Кн. 2. – Ч. 1. (За ред. В. Г. Дончика). – К., 1994. – С. 244-252.</p> <p>Качуровський І.....І четвертий вимір сюжету: Про творчість Івана Багряного // Літ. Україна. – 1995. – 16 листопада.</p> <p>Лавріненко Ю. Іван Багряний – політичний діяч і письменник // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – Кн.2. – К., 1994. – С. 612-617.</p>		
10-й тиждень, 2 год.	<p>Практичне заняття № 5. Тема: Іван Багряний – майстер історичної прози.</p> <p>Роман Івана Багряного «Тигролови».</p> <p>Історична основа роману Івана Багряного «Сад гетсиманський».</p> <p>Історична правда крізь призму художньої прози Івана Багряного.</p>	Практичне заняття	<p>Багряний Іван. Автобіографія: 3 листів Івана Багряного до Дмитра Нитченка // Слово і час. – 1994. – № 2. – С. 9-12.</p> <p>Багряний Іван. Публіцистика: Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе. – К., 1996.</p> <p>Правдюк О. Про творчість Багряного // Критика. – 1931. – № 10. – С. 73-83.</p> <p>Іван Багряний – титан українського духу: (до 110-річчя від дня народження І. Багряного) / Галицька ЦБ;</p>	Підготовка до практичного заняття, робота з текстами романів Івана Багряного 2 год.	Лист опад 2024

			<p>[уклад. О.В. Мединська; комп. набір З. Кіндрат; відп. за вип. І.В. Сорочинська-Городецька]. – Галич, 2016.</p> <p>Француженко-Вірний Микола. Іван Багряний // Заокеанські письменники України. – Київ : Смолоскип, 2015. – 312 с.</p> <p>Макарадзе Х. З. Ідеологічний дискурс романів Івана Багряного «Сад Гетсиманський» та «Тигролови» (літературні твори та кіноверсії, еміграція – Україна). – Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія (українська література). – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харків, 2023.</p> <p>Гаврильченко О., Коваленко А. Штрихи до літературного портрета Івана Багряного // Багряний Іван. Сад Гетсиманський. – К., 1992. – С. 5–18;</p> <p>Гришко В. Живий Багряний // Українські вісті. – Новий Ульм. 1963.</p> <p>Жулинський М. Іван Багряний // Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. – Кн. 2. – Ч. 1. (За ред. В. Г. Дончика). – К., 1994. – С. 244-252.</p> <p>Качуровський І.....І четвертий вимір сюжету: Про творчість Івана Багряного // Літ. Україна. – 1995. – 16 листопада.</p> <p>Лавріненко Ю. Іван Багряний – політичний діяч і письменник // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – Кн.2. – К., 1994. – С. 612-617.</p>		
11-й тиждень, 2 год.	Тема 6. Історична романістика Павла Загребельного	Лекційне заняття	<p>Сікорська В. Художній часопростір в історичних романах Павла Загребельного: автореф. дис. канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» // В. Сікорська. – Кіровоград, 2007. – 20 с.</p> <p>Слабошпицький М. За гамбурзьким рахунком: Читацькі маргіналії та варіації на тему Павла Загребельного/ М. Слабошпицький. – Київ : Ярославів Вал, 2004. – 222 с.</p> <p>Фашенко В. Павло Загребельний. Нарис творчості / В. Фашенко. – Київ: Дніпро,</p>	Своєрідність стильової манери історичних романів Павла Загребельного. 2 год	Лист опад 2024

			1984. – 207 с. Федорів Р. Історична романістика та національна свідомість // Дзвін. – 1996. – № 10-12. – С. 109-113. Зборовська Н. Влада і свобода в романах Павла Загребельного // Слово і Час. – 2011. – № 10. – С. 3-23.		
12-й тиждень, 2 год.	Практичне заняття № 6. Тема: Історична романістика Павла Загребельного Доба Київської держави в історичних романах Павла Загребельного. Творча свобода та ідеологічний тиск: особливості творчості Павла Загребельного. Образ Богдана Хмельницького у історико-психологічному романі «Я, Богдан» Павла Загребельного	Практичне заняття	Сікорська В. Художній часопростір в історичних романах Павла Загребельного: автореф. дис. канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» // В. Сікорська. – Кіровоград, 2007. – 20 с. Слабошпицький М. За гамбурзьким рахунком: Читацькі маргіналії та варіації на тему Павла Загребельного. – Київ : Ярославів Вал, 2004. – 222 с. Фащенко В. Павло Загребельний. Нарис творчості / В. Фащенко. – Київ: Дніпро, 1984. – 207 с. Федорів Р. Історична романістика та національна свідомість // Дзвін. – 1996. – № 10-12. – С. 109-113. Зборовська Н. Влада і свобода в романах Павла Загребельного // Слово і Час. – 2011. – № 10. – С. 3-23. Чумак В. Людина в історії, історія – в людині (образ Хмельницького в романі П. Загребельного «Я, Богдан») // Українське літературознавство: респ. міжвід. наук. зб. – Львів, 1989. – Вип. 53. – С. 93-99.	Підготовка до практичного заняття, опрацювання творів Павла Загребельного 2 год.	Лист опад 2024
13-й тиждень, 2 год.	Тема 6. Роман Іваничук – майстер історичного роману	Лекційне заняття	Іваничук Р. І. Торговиця: роман. – Харків : Фоліо, 2013. – 220 с. Бабій Л. Роман Іваничук – майстер історичного роману : 80-річчю від дня народж. присвяч. : метод. поради. – Івано-Франківськ, 2009. – 13 с. Іваничук Р. І. Мальви. Орда : романи. – Х., 2000. – 416 с. Іваничук Р. Манускрипт з вулиці Руської : історичний роман. – Л. : Піраміда, 2011. – 204 с. Дончик В. Г., Бойко Л. С. та ін. Роман Іваничук // Історія української літератури ХХ століття // у двох книгах, кн. 2. – К. : Либідь, 1995. – С. 344-350. Меч і мисль: творчість Романа	Творчість Романа Іваничука у контексті розвитку української історичної романістики. 2 год.	Грудень 2024

			<p>Іваничука у національних вимірах української культури: Збірник наукових праць. – Львів-Ужгород: Гражда, 2009. – 336 с.</p> <p>Ільницький М. Історія крізь призму духовності: візія Романа Іваничука // Слово і Час. — 2019. – № 5. – С. 14-20.</p> <p>Віннічук А. «Геройство мусить мати нагороду»: Концепція історичного минулого України в романістиці другої половини ХХ століття. Монографія. – Вінниця, 2010. – 214 с.</p> <p>Денисюк І. Мислячий історичний роман // Іваничук Р. Яничари. – Львів: Каменяр, 1992. – С. 5-14.</p>		
14-й тиждень, 2 год.	<p>Практичне заняття № 7. Тема: Роман Іваничук – майстер історичного роману.</p> <p>Особливості «мислячого історичного роману» Іваничука.</p> <p>Часовий діапазон історичної романістики Романа Іваничука.</p> <p>Поетика історичних романів Романа Іваничука.</p> <p>Тема УПА у прозі Романа Іваничука.</p>	Практичне заняття	<p>Іваничук Р. І. Торговиця: роман. – Харків : Фоліо, 2013. – 220 с.</p> <p>Бабій Л. Роман Іваничук – майстер історичного роману : 80-річчю від дня народж. присвяч. : метод. поради. – Івано-Франківськ, 2009. – 13 с.</p> <p>Іваничук Р. І. Мальви. Орда : романи. – Х., 2000. – 416 с.</p> <p>Іваничук Р. Манускрипт з вулиці Руської : історичний роман. – Л. : Піраміда, 2011. – 204 с.</p> <p>Дончик В. Г., Бойко Л. С. та ін. Роман Іваничук // Історія української літератури ХХ століття // у двох книгах, кн. 2. – К. : Либідь, 1995. – С. 344-350.</p> <p>Меч і мисль: творчість Романа Іваничука у національних вимірах української культури: Збірник наукових праць. – Львів-Ужгород: Гражда, 2009. – 336 с.</p> <p>Ільницький М. Історія крізь призму духовності: візія Романа Іваничука // Слово і Час. — 2019. – № 5. – С. 14-20.</p> <p>Віннічук А. «Геройство мусить мати нагороду»: Концепція історичного минулого України в романістиці другої половини ХХ століття. Монографія. – Вінниця, 2010. – 214 с.</p> <p>Денисюк І. Мислячий історичний роман // Іваничук Р. Яничари. – Львів: Каменяр, 1992. – С. 5-14.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання та аналіз історичних романів Романа Іваничука 2 год.	Грудень 2024
15-й тиждень, 2 год.	Тема 8. Історичні романи Василя Шкляра	Лекційне заняття	<p>Шкляр В. Чорний Ворон. – Київ: Ярославів Вал, 2009. – 352 с.</p> <p>Шкляр В. Залишенець. – Харків: КСД, 2009. – 384 с.</p>	Романи Василя Шкляра як джерело вивчення історії України.	Грудень 2024

		<p>Шкляр В. Залишенець. Чорний Ворон. Харків: КСД, 2014. – 432 с.</p> <p>Горліс-Горський Ю. Холодний Яр.: Роман. – Львів: Відродження, 2008. – 432 с.</p> <p>Белімова Т. Образ повстанця в сучасному українському історичному романі В. Шкляр “Чорний Ворон. Залишенець” – Режим доступу https://probapera.org/publication/13/29796/obrazpovstantsya-v-suchasnomu-ukrajinskomu-istorychnomu-romani.html</p> <p>Галич О. Роман “Маруся” В. Шкляра як поєднання біографії з квазібіографією // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. – 2015. – Вип. 6. – С. 9-18.</p> <p>Борисенко О.В. Мотив зради у творчості Василя Шкляра (на матеріалі романів “Залишенець. Чорний ворон” та “Маруся”)// Пріоритети сучасної філології: теорія і практика. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 10-11 лютого 2017 року). – Херсон : Видавничий дім “Гельветика”, 2017. – С. 9-12.</p> <p>Старовойт Л. Художнє відображення українського національно-визвольного руху у романі В. Шкляра “Чорний Ворон” // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського: зб. наук. пр. Миколаїв: МДУ, 2010. – Вип. 6. – С. 91–96.</p> <p>Стадніченко О. Роман Василя Шкляра “Чорний Ворон”: історична та художня правда // Вісник Запорізького національного університету. – № 2. – 2010. – С. 307–312.</p> <p>Романенко О. “Чорний ворон” Василя Шкляра: між високою та масовою літературою // Наукові праці. Наук.-метод. журнал. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2010. Вип. 128: Філологія. Літературознавство. Т. 141. – С. 85-89.</p> <p>Новиков А. Дискурс національно-визвольних змагань у романах Василя Шкляра “Чорний ворон” і “Маруся”// Український світ у наукових парадигмах: збірник</p>	2 год.	
--	--	--	--------	--

			наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Харків : ХІФТ, 2016. – Вип. 3. – С. 136-142.		
16-й тиждень, 2 год.	Практичне заняття № 8. Історичні романи Василя Шкляра. Феномен «Чорного ворона» Василя Шкляра. Історія Холодноярської республіки крізь призму творчості Василя Шкляра. «Дві правди» історичних романів Василя Шкляра. Юрій Горліс-Горський та Василь Шкляр: творчі паралелі.	Практичне заняття	Шкляр В. Чорний Ворон. – Київ: Ярославів Вал, 2009. – 352 с. Шкляр В. Залишенець. – Харків: КСД, 2009. – 384 с. Шкляр В. Залишенець. Чорний Ворон. Харків: КСД, 2014. – 432 с. Горліс-Горський Ю. Холодний Яр.: Роман. – Львів: Відродження, 2008. – 432 с. Белімова Т. Образ повстанця в сучасному українському історичному романі В. Шкляр “Чорний Ворон. Залишенець” – Режим доступу https://probarpera.org/publication/13/29796/obrazpovstantsya-v-suchasnomu-ukrajinskomu-istorychnomu-romani.html Галич О. Роман “Маруся” В. Шкляра як поєднання біографії з квазібіографією // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. – 2015. – Вип. 6. – С. 9-18. Борисенко О.В. Мотив зради у творчості Василя Шкляра (на матеріалі романів “Залишенець. Чорний ворон” та “Маруся”)// Пріоритети сучасної філології: теорія і практика. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 10-11 лютого 2017 року). – Херсон : Видавничий дім “Гельветика”, 2017. – С. 9-12. Старовойт Л. Художнє відображення українського національно-визвольного руху у романі В. Шкляра “Чорний Ворон” // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського: зб. наук. пр. Миколаїв: МДУ, 2010. – Вип. 6. – С. 91–96. Стадніченко О. Роман Василя Шкляра “Чорний Ворон”: історична та художня правда // Вісник Запорізького національного університету. – № 2. – 2010. – С. 307–312. Романенко О. “Чорний ворон” Василя Шкляра: між високою та масовою літературою // Наукові праці. Наук.-метод. журнал. – Миколаїв: Вид-во	Підготовка до практичного заняття, опрацювання та аналіз творів 2 год.	Грудень 2024

			<p>МДГУ ім. П. Могили, 2010. Вип. 128: Філологія. Літературознавство. Т. 141. – С. 85-89.</p> <p>Новиков А. Дискурс національно-визвольних змагань у романах Василя Шкляра “Чорний ворон” і “Маруся” // Український світ у наукових парадигмах: збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Харків : ХІФТ, 2016. – Вип. 3. – С. 136-142.</p>	
--	--	--	---	--